

Název	Červená Karkulka I – pohádka
Věk dětí / časová dotace	3–6 let 20–30 minut
Vzdělávací oblast	Dítě a jeho psychika – jazyk a řeč; poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
Rozvíjená gramotnost	ČTENÁŘSKÁ MATEMATICKÁ

Cíl činnosti:

Dítě soustředěně naslouchá textu, převypráví pohádku, sestaví děj pomocí obrázků z pohádky.

Pomůcky:

Pohádka O Červené Karkulce, obrázky z pohádky (nejlépe zalaminované) – počtem obrázků stupňujeme náročnost činnosti.

Popis činnosti:

Děti se pohodlně posadí či položí a poslouchají četbu nebo vyprávění pohádky. Vytvoříme příjemnou a klidnou atmosféru. Při četbě se děti snažíme zaujmout výrazem, mimickými projevy, změnami hlasu a poté je otázkami či obrázky motivujeme k vyprávění pohádky.

Zkušenější děti (často nejstarší děti) pohádku samy převyprávějí, mohou se ve vyprávění střídát. Méně zkušeným dětem pomůže sled obrázků – buď snadnější varianta, kdy děti přikládají obrázky na předlohu (vzor), nebo obtížnější varianta, kdy děti sestavují děj bez vizuální opory. Předlohu (vzor) tvoří sada obrázků děje pohádky, na kterou děti přikládají stejné obrázky. Další podporu pro vyprávění mohou tvořit návodné otázky učitele (např. „Co nesla Karkulka v košíku? Kdo zachránil babičku s Karkulkou?“).

Nenaléháme na děti, nespěcháme, necháme dětem prostor pro vyjádření. Některé děti potřebují dostatek času na promyšlení.

Komentář z pohledu gramotností:

Rozvoj **čtenářské gramotnosti** probíhá při poslechu pohádky, následném vyprávění i při skládání obrázků podle dějové posloupnosti. Dítě soustředěně naslouchá čtenému textu nebo vyprávění, zapojuje se do vyprávění nebo do diskuze o pohádce (ČG-0-1-03), vyhledává informace v obrázku nebo si je vybaví ze slyšeného (ČG-0-2-01) a porovnává je i propojuje (ČG-0-2-02).

Rozvoj **matematické gramotnosti** probíhá při odpovídajícím přiřazování obrázků podle významu, popř. podle předlohy (MG-0-2-06). Chronologické sestavování obrázků podle děje vede k vnímání a respektování časového uspořádání, zároveň rozvíjí orientaci v rovině (MG-0-5-03).

Možnosti individualizace a diferenciací:

Aktivitu lze přizpůsobit různým skupinám dětí. Přiřazování obrázků k předloze nebo sestavování obrázků děje pohádky se osvědčuje například při práci s dětmi s odlišným mateřským jazykem, pro které je zatím obtížné vyjadřovat se verbálně (můžeme využít i knihy s piktogramy).

Hodnocení:

Abychom získali **důkazy o učení**, které se vztahují k zadanému cíli, je třeba si zodpovědět otázky, které k němu směřují (např. Zvládá dítě pozorně a se zaujetím vyslechnout četbu nebo vyprávění? Zvládne dítě příběh převyprávět samostatně nebo s podporou obrázků či otázek? Jak náročnou skládku dokáže dítě bez problémů sestavit?).

Důkazem o učení je také složený dějový sled obrázků (fotografie viz níže).

Poslech, vyprávění a diskuze nad pohádkou. Skládání dějového sledu obrázků.

Důkazem o učení je také sebehodnocení dětí. Může probíhat ústně nebo formou grafického záznamu – například semafor, který nabízí třístupňovou škálu, nebo pomocí „smajlíků“, kde lze využít třístupňovou nebo čtyřstupňovou škálu (využití čtyřstupňové škály vyžaduje určitou zkušenost se sebehodnocením). Návrhy otázek pro sebehodnocení dětí: Umím vyprávět pohádku? Umím sestavit z obrázků děj pohádky?

Postřehy z ověřování:

Aktivita byla realizována v mateřské škole, která se nachází v sociálně vyloučené lokalitě. Většina dětí pochází ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, málo podnětného. Pohádka O Červené Karkulce byla součástí integrovaného bloku „Pohodový podzim“. Tematický celek probíhal během jednoho týdne. Některé děti se ostýchaly samostatně vyprávět, právě pro tyto děti bylo vhodné využít obrázky, jejichž skládáním vyjádří děj. Nabídka skládání obrázkových puzzlí přivedla ke spontánnímu vyprávění pohádky i ty děti, které původně nejevily o tuto činnost zájem.

Při ověřování připravených aktivit jsme zjistili, že děti nemají ze svých rodin zkušenosti se čtením a vyprávěním příběhů a pohádek. Tato skutečnost se také ukázala při realizované činnosti s jednou z nejznámějších pohádek. Pro děti byla pohádka zcela neznámá. Uvědomili jsme si, že je třeba podobné aktivity opakovat častěji a připravit pro děti i jejich rodiny další rozvíjející podněty.

Pro podporu čtenářství a vztahu dětí ke knize jsme v každé třídě zařídili čtenářský koutek spojený s odpočinkovou zónou. Děti ho využívají každý den k výběru knih ke společnému čtení, prohlížení. V MŠ byla zavedena knihovna, která je volně přístupná rodičům pro společné čtení s dětmi. Učitelka na požádání vybranou knihu půjčí k domácímu čtení a společně stanoví dobu pro navrácení knihy do knihovny. Rodiče tuto službu postupně začali využívat.

Společné čtení ve čtenářském koutku.

Důležité aspekty podporujícího čtenářského koutku: knihy otočené titulní stranou k dětem, uložené tak, aby jim byly dobře dostupné; přiměřený počet knih, který je průběžně obměňován v návaznosti na aktuální témata; pohodlné a příjemné posezení.

Další doporučení:

K činnostem můžeme děti motivovat použitím maňáska či figurky z pohádky, nebo dětem předložíme ilustraci z pohádky či obrázek z obálky knihy. Zájem dětí můžeme zvýšit jejich aktivním přístupem – z obrázku odhadují obsah pohádky, případně charakteristiku postav. Přilákat pozornost a zájem dětí můžeme také zajímavým prvkem z pohádky a motivem tajemství – např. červená čepička (Kdopak si ji asi obléká?) nebo košíček s dárky (Co se asi bude dít, pro koho jsou dárky připravené?).

Při hodnocení se pak můžeme ptát, zda dítě dokáže na základě některých indicií odhadnout, o čem příběh bude vyprávět, jak by mohl příběh pokračovat.

Podporu při vyprávění můžeme dětem poskytnout nejen obrázky, ale i návodnými otázkami. Obtížnost můžeme zvýšit střídavým vyprávěním – děti musí sledovat, kde kamarád při vyprávění skončil, a smysluplně na něj navázat. Dětem můžeme nabídnout k prohlížení leporela a knížky s pohádkou (např. „obrázkové čtení“), loutky nebo kostýmy k dramatizaci pohádky, obrázkové puzzle s obrázkem z pohádky ke skládání (foto viz níže), seznámit je s veršovanou pohádkou F. Hrubína nebo si poslechnout operku Z. Svěráka a J. Uhlíře. Děti si tak významněji propojí nově získané informace, dojmy a pocity z různých variant pohádky se svými zkušenostmi, mohou je porovnávat.

Následné činnosti dle výběru dětí
– skládání puzzlí.

Zdroje:

Všechny fotografie použité v dokumentu jsou dílem autora.

Tento digitální vzdělávací materiál je součástí souboru aktivit, který vytvořil autorský tým [PPUC-MŠ-tým](#), hlavní editorka Jana Šmolková. Další sdílení a úpravy aktivity jsou umožněny za podmínek licence [CC BY-SA 4.0 Mezinárodní](#), která se vztahuje na text, obrázky i přílohy této aktivity, pokud není uvedeno jinak. Na stránce www.gramotnosti.pro/epublikace najdete konkrétní postup, jak lze v souladu s podmínkami otevřené licence aktivitu upravovat či šířit. Soubor aktivit byl vytvořen v rámci projektu [Podpora práce učitelů](#) (PPUC), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval [Národní pedagogický institut České republiky](#). Diskutujte a ohodnoťte aktivitu na stránce Elektronické materiály (<https://ema.rvp.cz/>) na Metodickém portálu RVP.CZ.

Gramotnosti.pro život!
Učíme v souvislostech

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

